

Önképzés

Aki ért hozzá, műveli. Aki nem ért hozzá, az tanítja. Aki már tanítani sem tudja, az ír róla.

Egyszer így jellemezték nekem a tanárokat és újságírókat. Az oktatók, illetve az oktatás szerepét és fontosságát azonban hiba lenne megkérdőjelezni. Mint ahogy tévedés lenne kételkedni a rejtett képességek fejleszthetőségében és a becsvágyban. Ha ezeket kihasználjuk, könnyebben léphetünk előre az érvényesülés útján. Sokan sajnos nem hisznek abban, hogy képzéssel fejlődhetnek. Pedig mit sem érnek a méregdrága tanfolyamok – még ha oly neves előadók tartják is –, ha nem követeljük meg önmagunktól a tanulást. Miért akarunk tanulni? Néhány a lehetséges válaszok közül: mert köteleztek rá, versenyképesebb képzettséghez juthatunk, szakmai fejlődésünkhöz szükséges. Ha csupán kényszernek érezzük, akkor felesleges elkezdenünk. Vajon meddig marad meg ez a tudás? Csak az első vizsgáig, amire jelentkezzük, hogy megkapjuk a szükséges papírokat, amivel a cégeknél házalhatunk. De ez mind csak sajtópapír értékű, ha nincs mögötte valódi tudás. Próbáljuk meg követni a – szerintem – fontos alapelveket!

1. Elsőként olyan területet válasszunk, amely valóban érdekel! Ez létfontosságú, ugyanis ha valóban vonzó témával foglalkozunk, akár éjszakákat is áldozunk az elsajátítására, egy-egy nehezebb feladat megoldására. Ha csupán kényszerűségnek érezzük, akkor hamarabb feladjuk.
2. Az előző pont kiegészítése: mindettől függetlenül ismerjük meg a rendszer alapvető kezelését!
3. A következő szabály: sose adjuk fel! Minden csak idő és kitartás kérdése. Ha adott témához csak egy másik megoldásán keresztül vezet az út, amit esetleg nyűgnek érzünk, összpontosítsunk arra, hogy az eredeti célunkat csupán így érhetjük el.
4. Sose forgácsoljuk szét erőnket! Lehet, hogy hozzájutunk több ezer oldalnyi leíráshoz, minden témához beszerezünk a megfelelő könyveket, ha azonban nem olvassuk végig egyiket sem, akkor hiába minden, csupán elvesztegettük az időnket.
5. Próbáljunk általános rálátást szerezni a rendszerre! Rövidebb-hosszabb idő után elfordulhatunk a csak számunkra érdekes kérdésektől, alkalmazásoktól és elkezdhetjük a rendszer egészének megismerését.
6. Használjunk ki minden adatforrást! Ne szégyelljünk tanácsot kérni attól, aki fiatalabb, idősebb vagy egyszerűen „csak” sokkal tapasztaltabb nálunk. Mindenki volt kezdő!
7. Próbáljunk segíteni másoknak. Ekkor esetleg közösen juthatunk olyan megoldásra, mely mindkét (vagy akár több) fél számára hasznos.
8. Sose elégedjünk meg! Mindig forduljunk új célok felé, bővítsük tudásunkat!
9. Ne visellessünk előítélettel valami iránt csak azért, mert sokan szídják, vagy esetleg nem a legnépszerűbb alkalmazás (lásd a BIND és a djbdns, illetve a sendmail és a postfix használóinak viszályát).
10. Időről időre frissítsük fel tudásunkat. Nem szabad hagyni „berozsdásodni” jártasságunkat!

A következőkben megpróbálom bemutatni, hogy – szerintem – mi módon kell olyan adott feladatot megoldani, amivel eddig még nem találkoztunk.

Vizsgáljuk meg először a leírást. Elcsépelte, de igaz, hogy a Linux-, illetve a Unix-rendszerek kitűnően dokumentáltak. Ha nem jutunk előbbre a sűgőoldalak (manoldalak) használatával, próbáljunk kutakodni az Interneten. Először nézzük át a program honlapját. Ha ez nagyobb alkalmazás, akkor valószínűleg keresőmotor is található a honlapon. Használjuk bátran! Ha itt sem jutunk előbbre, akkor még mindig ott vannak a levelezőlisták és a hírcsoportok levéltárai. Ezek közül az egyik legismertebb a dejanews. A másik lehetőség, a keresők használata. Én a Google-t ajánlom, hiszen van külön linuxos tagozata ➔ www.google.com/linux, valamint magát a rendszert is linuxos gépeken üzemeltetik.

Ha egyik módszer sem segített, akkor keressük meg a helyi Linux-felhasználók levelezőlistáját vagy az alkalmazás készítői által üzemeltetett levelezőlistát. Ne feledjük, hogy nem mindig kész megoldást kapunk, kövessük az irányvonalakat! Ne legyünk türelmetlenek! Találkoztam olyan emberrel is, aki azért mondta le a listatagságát, mert a gondjára nem kapott betűről betűre megoldást. Ezt mégsem várhatjuk el! Ha van rá lehetőség, alakítsunk ki otthon a kipróbáláshoz megfelelő környezetet. Ez azonban nem mindig egyszerű. Ehhez nyújthat segítséget a VMWare vagy a plex86, melyekkel virtuális gépeket futtathatunk gépünkön. Miért fontos a kipróbálás? Mert előfordul, hogy az alkalmazások nem a leírásnak megfelelően viselkednek, vagy a megszerzett adatok már nem helytállóak, mert az alkalmazás időközben új képességekkel bővült. De az is megeshet, ami nemrég az egyik barátommal történt: egy kereskedelmi Unix-rendszerre kellett az egyik legnagyobb adatbázis-kezelő rendszert – különleges követelményeknek eleget téve – telepíteni. A rendszerhez azonban két leírás is tartozott. Két ellentétes állítással ugyanahhoz a követelményhez kapcsolódva, amire ott és akkor szükség volt. Ilyenkor jól jön az a tapasztalat, amit a kipróbálás során szereztünk, vagy a rendszer modellezése tud nyújtani. Az összegyűjtött tapasztalatokat mindig rögzítsük és mentjük el! Nem elegendő csak a lépéseket leírni, jegyzeteljük le azt is, hogy mi miért történt! A pontos leírás nem csak itt fontos, ha ugyanis megszokjuk, akkor később könnyebb lesz üzemeltetési naplót vezetni, valamint a többi, gyakran nyűgnek tekintett, de vész esetén „életmentő” dolgot leírni.

Ha valaki hozzánk hasonló gondokkal fordul a levelezőlistánk tagjaihoz, ne habozunk közölni, hogy mi mire jutottunk! Ez több előnnyel is jár, például így nyilvános, tőlünk független helyen is tárolásra kerül a megoldás (bár erre más módszerek is léteznek). Másik előnye, hogy esetleg javaslatunknál jobb megoldásra jutnak a lista tagjai. Ez nem is annyira hihetetlen, mint első hallásra. Lehet, hogy ők összetettebb környezetben, több nehézséggel találkozva kedvezőbb megoldást találnak. Ez számunkra is hasznos lehet.

Deim Ágoston

Kapcsolódó címek

➔ <http://www.linuxdoc.org> címen minden megtalálható, amihez „hivatalos” leírás létezik a Linux-rendszerben. Itt nemcsak HOGYAN-ok, hanem hosszabb útmutatók (guide-ok) is találhatóak.

Magyar tükre a ➔ www.geekfinder.hu/LDP alatt is elérhető.

➔ www.geekfinder.hu/mlp és ➔ magyar.linux.hu a magyar leírások gyűjteménye.